

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25004/2023
20.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у правној ствари предлагача АА, ББ и др. чији је заједнички пуномоћник Топлица Младеновић, адвокат из ..., ВВ, ГГ и др. чији је заједнички пуномоћник Милан Јовановић из ... и ДД из ..., против противника предлагача Града Крагујевца, чији је заступник Градски правобранилац Града Крагујевца и Општине Кнић, чији је заступник Општински правобранилац, ради одређивања накнаде за раније одузето земљиште, одлучујући о ревизији противника предлагача Града Крагујевца, изјављеној против решења Вишег суда у Крагујевцу Гж 10462/22 од 22.03.2023. године, у седници одржаној 20.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија противника предлагача Града Крагујевца изјављена против решења Вишег суда у Крагујевцу Гж 10462/22 од 22.03.2023. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Крагујевцу Гж 10462/22 од 22.03.2023. године, донетим након одржане расправе пред тим судом, ставом првим изреке укинута је решење Основног суда у Крагујевцу Р1 118/21 од 20.04.2022. године, ставом другим изреке обавезан је противник предлагача Град Крагујевац да предлагачима исплати накнаду за одузете непокретности кп бр. 81 њива 4. класе површине 0.76,92 ха, кп бр. 82 њива 4. класе површине 0.39,77 ха, кп бр. 499/3 њива 3. класе површине 0.99,98 ха, кп бр. 693/2 њива 1. класе површине 0.59,71 ха, кп бр. 963/3 њива 1. класе површине 0.39,69 ха и кп бр. 703/1 њива 2. класе површине 0.75.03 ха, кп 703/3 њива 2. класе, површине 0.18.98 ха и кп 703/5, њива 2. класе, површине 0.75.03 ха, све уписано у КО ..., и то предлагачима АА, ББ и др. у износу од по 263.308,44 динара, предлагачима ВВ, ГГ и др. у износу од по 131.654,22 динара, ДД у износу од 87.769,48 динара, ЂЂ, ЕЕ и др. у износу од по 65.827,11 динара, ЖЖ, ЗЗ и др. у износу од по 43.884,74 динара, ИИ, ЈЈ и др. у износу од по 29.256,50 динара, КК, ЛЛ и др. у износу од по 14.628,25 динара, на име тржишне вредности земљишта, у једнаким тромесечним ратама у року од 10 година, почев о истека године дана од дана правноснажности судске одлуке, са каматом на доспеле обавезе у висини раста цена на мало према последњим објављеним подацима републичког органа надлежног за послове статистике, под претњом принудне наплате. Ставом трећим изреке обавезан је противник предлагача Општина Кнић да предлагачима исплати на име накнаде за одузете непокретности кп бр. 428/2, кп бр. 428/3, кп бр. 681, кп бр. 682 у КО ... и кп бр. 1100 у КО ..., износе наведене у том

ставу изреке, у једнаким тромесечним ратама у року до 10 година као што је претходно наведено. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка у односу на предлагача АА, ББ и др. Ставом петим изреке обавезани су противници предлагача Град Крагујевац и Општина Кнић да осталим предлагачима на име трошкова ванпарничног поступка солидарно исплате износ од 1.059.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема решења.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, противник предлагача Град Крагујевац благовремено је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио одлучивање о ревизији применом 404. Закона о парничном поступку (посебна ревизија).

Одредбом члана 27. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“, бр. 25/82..., „Службени гласник РС“, бр. 14/22) прописано је да је у поступку у коме се одлучује о имовинскоправним стварима ревизија дозвољена под условима под којима се по Закону о парничном поступку може изјавити ревизија у имовинскоправним споровима, ако овим или другим законом није друкчије одређено.

Одредбом члана 403. став 2. тачка 3. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23 – други закон), прописано је да је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд усвојио жалбу, укинуо пресуду и одлучио о захтевима странака.

На основу наведеног, Врховни суд је утврдио да је ревизија противника предлагача Града Крагујевца дозвољена као редовна ревизија, па је на основу члана 408. ЗПП испитао правноснажно решење у делу у коме се побија ревизијом и нашао да је ревизија Града Крагујевца неоснована.

Побијаним решењем одређена је накнада за земљиште по праву признатом правноснажним решењем Комисије за враћање одузетог земљишта општине Кнић од 01.04.2013. године, применом члана 9. став 3. Закона о начину и условима признавања права и враћања земљишта које је прешло у друштвену својину по основу Пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа („Службени гласник РС“, бр. 18/91, 20/92 и 42/98), а којим је прописано да ће се накнада за одузето земљиште одредити на начин и по прописима за експроприсану непокретност, те у складу са одредбама члана 42. Закона о експропријацији. Наведеним решењем Комисије за враћање одузетог земљишта правним следбеницима ранијег сопственика пок. ЉЉ враћене су у својину одређене парцеле раније одузетог земљишта и утврђено право на новчану накнаду за део одузетог земљишта које је отуђено из друштвене својине, коју је у обавези да исплати Град Крагујевац за земљиште парцела бр. 81, 82, 499/3, 693/2, 963/3, 703/1, 703/3 и 703/5 у КО ..., односно у обавези да исплати Општина Кнић за земљиште парцела бр. 428/2, 428/3, 681, 682 у КО ..., бр. 1100 и 612 у КО ... . Пошто споразум о накнади није постигнут пред органом управе, ванпарнични поступак за одређивање новчане накнаде је службено покренут и вођен, на основу достављеног правноснажног решења Комисије за враћање одузетог земљишта Општине Кнић. Накнада која је предлагачима одређена као обавеза ревидента Града Крагујевца односи се на земљиште отуђено из друштвене својине од стране Фонда за изградњу водоводног система „Гружа“ у корист физичких лица, које није могло бити враћено правним

следбеницима ранијег сопственика, овде предлагачима. Фонд за изградњу водоводног система „Гружа“ је укинут одлуком СО Крагујевац од 16.07.1985. године, а Закључком од 29.05.1986. године СО Крагујевац је као правни следбеник преузела сва права и обавезе бившег Фонда. На овим чињеницама и примени члана 12. Закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу ПЗФ и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа, засновано је решење Комисије за враћање одузетог земљишта од 01.04.2013. године, да је новчану накнаду за такстативно наведене парцеле у обавези да исплати Град Крагујевац као правни следбеник бившег Фонда за изградњу водоводног система „Гружа“, који је ово земљиште отуђио из друштвене својине физичким лицима. Везан дејством правноснажног решења Комисије, као основом за одређивање новчане накнаде предлагачима на терет противника предлагача Града Крагујевца као обвезника плаћања новчане накнаде, по принципу правног следбеништва бившег Фонда за изградњу водоводног система „Гружа“, декларисаног одлуком СО Крагујевац од 29.05.1986. године, по правима признатим правним следбеницима ранијег сопственика, у ванпарничном поступку ради одређивања накнаде суд је утврдио тржишну вредност земљишта одузетих парцела и према уделима предлагача одредио одговарајућу новчану накнаду која сваком понаособ припада. Притом, разлози због којих је предност дата вештачењу о тржишној вредности парцела у односу на прибављену процену Пореске управе, дати у образложењу побјаног решења, ревизијом се у питање не доводе.

О разлозима неприхватања истакнутог приговора пасивне легитимације на страни противника предлагача Града Крагујевца, другостепени суд је изразио јасан и правилан став. Имајући у виду официјелност поступка који је спроведен уз одржану расправу пред другостепеним судом на којој су и предлагачи АА и ББ заступани преко пуномоћника адвоката, партиципирали тражењем накнаде за одузето земљиште по праву које им је признато правноснажним решењем Комисије за враћање одузетог земљишта, овим предлагачима је одређена припадајућа накнада као и осталим предлагачима, правним следбеницима ранијег сопственика одузетог земљишта.

О исплати новчане накнаде за одузето пољопривредно земљиште, другостепени суд је одлучио правилном применом члана 12.б став 1. и став 3. Закона о начину и условима признавања права и враћања земљишта које је прешло у друштвену својину по основу ПЗФ и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа.

По оцени Врховног суда, ревизија противника предлагача Града Крагујевца није основана у оспоравању правилности примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Ревизијом се поновљено истиче приговор недостака пасивне легитимације противника предлагача Града Крагујевца, наводима да Град Крагујевац није правни следбеник водоводног система „Гружа“, већ ЈКП „Водовод и канализација“ и да Град Крагујевац није крајњи корисник експропријације.

Овде се не ради о одређивању накнаде за експроприсане непокретности, већ о одређивању накнаде за раније одузето земљиште које није могло бити враћено, а за које се само непобјана висина накнаде одређује по правилима о одређивању накнаде

за експроприсану непокретност, како упућује одредба члана 9. став 3. примењеног Закона о начину и условима признавања права и враћања земљишта које је прешло у друштвену својину по основу ПЗФ. Чланом 12. наведеног закона је прописано да у случају кад ранијем сопственику по одредбама овог закона припада право на новчану накнаду за одузето земљиште, исплата накнаде пада на терет организације која користи земљиште у моменту одређивања накнаде (став 1.). У случају кад се одузето земљиште налази у приватној својини, накнаду сноси организација која је то земљиште отуђила из друштвене својине (став 2.). У случају кад организација није у могућности да исплати новчану накнаду из става 1. и 2. овог члана, обавезу исплате те накнаде извршиће општина, а ако и она то није у могућности, ову обавезу извршиће Република Србија.

У конкретном случају, одузето земљиште је Фонд за изградњу водоводног система „Гружа“ отуђило из друштвене својине у приватну својину физичких лица. Обавеза исплате терети Град Крагујевац, а не ЈКП „Водовод и канализација“. Означено предузеће не користи одузето земљиште претходника предлагача које је после одузимања прешло у приватну својину, на начин да је уступљено физичким лицима на име накнаде за земљиште које им је експроприсано ради изградње акумулационог језера „Гружа“, те прешло у приватну својину, што је чињенично и правно определило став Комисије за враћање одузетог земљишта код доношења правноснажног решења од 01.04.2013. године у коме је то јасно наведено.

Неосновано се ревизијом оспорава правилност одлуке о досуди накнада предлагачима АА и ББ, истицањима о њиховом изјашњењу у првостепеном поступку и наводима да накнадна изјава предлагача мења утврђено чињенично стање у првостепеном поступку. Овим истицањима не доводи се у питање законитост и правилност решења другостепеног суда заснованог на чињеничном стању које је тај суд утврдио на основу расправе, те имајући у виду да се наведени предлачи нису одрекли права на новчану накнаду утврђену правноснажним решењем Комисије за враћање одузетог земљишта, нити потраживања које им није било правноснажно утврђено све до доношења одлуке другостепеног суда.

О праву предлагача на накнаду трошкова поступка у овој ванпарничној ствари, одлучено је у складу са одредбама члана 153. став 1. и 154. ЗПП у вези са чланом 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, те ни у односу на ту одлуку ревизија није основана.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**